

Трачова Д.М.,
Д.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Цинцовська Т.О.,
студентка 2 курсу факультету Економіки та бізнесу
Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, м.
Мелітополь

ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙНУ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ: ДОВГОСТРОКОВА ПЕРСПЕКТИВА ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

Однією з прогресивних та експериментальних технологій є блокчейн, ведення яким модифікує процес бухгалтерського обліку. У багатьох людей блокчейн асоціюється з цифровими валютами, наприклад біткойном, але його потенціал очевидний у багатьох секторах економіки. Що ж таке блокчейн? Технологія блокчейн – це система, заснована на розподілених книгах обліку, база даних активів чи транзакцій, якими можна ділитися у численних вузлах мережі, надаючи кожному учаснику власну копію, при цьому усі зміни відображаються в усіх копіях майже одночасно. Кожна транзакція записується у вигляді «блоку» даних, а кожен новий блок має зашифровану копію включеного в нього попереднього блоку. Далі блоки сполучаються за допомогою криптографічних підписів для створення «ланцюжка» дій або транзакцій із часовою міткою, розподілених і захищених від підробки. Основні принципи блокчейну полягають у доступності та прозорості, безпеці, незворотності, тобто неможливості зміни транзакції, консенсусі (дані, які додають учасники, перевіряє система). Звісно всіх цікавить можливість знизити витрати за допомогою цієї технології, декілька з них: усувається потреба у звірванні розрахунків, формування та списання дебіторських і кредиторських заборгованостей сторін правочину відбуватиметься одночасно в однаковій оцінці в момент транзакції; відпаде потреба очікувати, поки первинний документ опрацює бухгалтер, первинка фактично стане не потрібною ні в паперовому, ні в електронному вигляді, а замість неї – фіксація транзакції в блокчейні. Перешкоди на шляху впровадження технології блокчейну в наше життя пов'язані також із великими витратами електроенергії, проблемами з масштабністю, інерцією гравців ринку, необхідністю в деяких питаннях досягати консенсусу між великим числом учасників, а також відсутністю законодавчої бази. Які ж програми використовуються для ведення бухгалтерського обліку підприємства? Звісно, найвідомішою і, на мій погляд, найзручнішою є 1С, але більшість намагається знайти український замінник, тому що «14 травня рішення РНБО щодо продовження санкцій було прийняте та введене в дію *Указом Президента від 14.05.2020 р. №184/2020*», в якому зазначається, що 1С залишилося під забороною. В Україні вже придумали багато програм-аналогів, які ще не отримали такої популярності. А чому? Тому що мають певні недоліки. Наприклад, Bookkeeper SaaS – новий web-сервіс для автоматизації бухгалтерського обліку невеликих фірм. Ось здавалось би, є усі функції для ведення обліку: купівля, продаж, запаси, робітники, звітність і т.д. Але, на жаль, доступ є тільки до пустої бази, що не дає можливості наочно оцінити, як виглядають звіти, оборотно-сальдові відомості. Онлайн доступна документація, правда знову з незручностями – немає візуалізації форм. Дебет Плюс є безкоштовною програмою, але без точної ліцензії. Ця система підходить як для підприємців, так і малих підприємств, дозволяє вести складський облік, працює на різних ОС - Windows, Linux, Mac OS і т.д. Також є платна конфігурація, яка є зручнішою, але нічого не заважає Вам допрацювати все під себе. Отже, ця програма повністю готова для роботи в умовах законодавства України і оперативно відновлюється. З іншого боку, під час цифрової трансформації більша частка роботи потенційно може бути автоматизовано, що стане поштовхом до зростання вимог до фахівців або навіть скорочення кваліфікованих спеціалістів, які не мають потрібних навичок, тому керівництву необхідно навчати співробітника використовувати це програмне забезпечення та налаштувати відповідно певних вимог, що передбачає величезні витрати та час. Також, не уникнути збоїв, комп'ютерних вірусів та хакерів, що можуть вплинути на систему, якщо не застосовувати заходи безпеки. Отже, цифровізація – це неминучий етап бухгалтерського обліку, який має безліч переваг, що полегшують та покращують роботу бухгалтера. Уже винайшли українські програми для ведення обліку, в яких поки що є певні виправні недоліки. Набирає оберти технологія блокчейн. Але застосовуватися у нашому житті вона буде через 10-15 років за умови адаптації законодавства. Поки будемо продовжувати фіксувати господарські операції первинними документами у паперовому вигляді, думки про блокчейн надалі матимуть відсторонений характер. На початку цифрового впровадження ми маємо деякі перепони з фахівцями, що не вмють вести бухгалтерський облік у такому напрямі. Таким чином, потрібен час для опанування нової цифрової ери.